

## INFORMATIEMEMO RAAD

Kenmerk: 19INF00087

|                                                                                                                                                             |                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| <b>Datum advies:</b><br>26 mei 2019                                                                                                                         | <b>Onderwerp:</b><br>Sport                        |
| <b>Kennis nemen van:</b><br>diverse ontwikkelingen op speerpunt Sport                                                                                       |                                                   |
| <b>Status advies:</b><br>openbaar                                                                                                                           | <b>Argument:</b> (indien niet openbaar)           |
| <b>Portefeuillehouder:</b><br>W.H. Hol                                                                                                                      | <b>Datum b&amp;w-vergadering:</b><br>11 juni 2019 |
| <b>Betrokkenen bij voorstel extern:</b>                                                                                                                     | <b>Betrokkenen bij voorstel intern:</b>           |
| <b>Bijlagen:</b><br>evaluatie sportnota sterker aan de basis ( corsa nr.: 19bes00282)<br>activiteitenoverzicht Overbetuwebeweegt.nl (corsa nr. :19bes00283) |                                                   |

### **Kennis nemen van:**

diverse ontwikkelingen op speerpunt Sport

### **Inleiding**

Op het terrein van sport doen zich verschillende ontwikkelingen voor waarvan wij u graag op de hoogte stellen. Wij informeren u over het proces om te komen tot een integrale sportnota. Daarnaast over de voortgang Vitaal Sportpark De Pas, het onderzoek naar (meer) vitale sportparken in Overbetuwe, een lokaal sportakkoord, het nationaal preventieakkoord en het WK volleybal 2022.

### **Integrale Sportnota**

Al enige tijd bent u in afwachting van de integrale sportnota. In de aanloop daar naartoe heeft de portefeuillehouder met alle voetbal- en tennisverenigingen gesproken. Deze zogenaamde sporttafelgesprekken voeren wij de komende jaren met alle verenigingen die een bijdrage leveren aan het sportbeleid. Het gesprek bestond uit een kennismaking en telde verder een aantal onderwerpen:

- de sportnota, vitale sportparken en een Overbetuws sportakkoord;
- de organisatie, samenwerking en toekomst van de vereniging;
- verduurzaming.

Uit deze gesprekken trekken wij het algemene beeld dat het best goed gaat met de verenigingen in Overbetuwe. Over het algemeen zijn zij financieel gezond en beschikken zij over voldoende leden. Het werven van vrijwilligers blijft wel een knelpunt. Bij het verduurzamen van accommodaties en terreinen bestaat vooral behoefte aan ondersteuning door expertise. Alle verenigingen staan open voor de vitale sportpark gedachte en daarmee meer samenwerken met

andere verenigingen en organisaties. Men is nieuwsgierig naar deze ontwikkeling en wil graag meer informatie hierover.

Wij willen verenigingen en uw raad graag aan de voorkant betrekken bij het opstellen van het sportbeleid. Het onderzoek naar meer Vitale Sportparken en het sluiten van een lokaal sportakkoord bieden hiervoor een goede kapstok. Enerzijds omdat de thema's die daarbij spelen passen bij de reikwijdte van een integrale sportnota en anderzijds omdat wij verenigingen en (maatschappelijke) organisaties niet willen "belasten" met drie versnipperde trajecten. Dit werkt verwarrend en leidt tot overbelasting bij verenigingsvrijwilligers.

Vooraf het lokale sportakkoord is een passende aanleiding om met verenigingen en maatschappelijke partners in gesprek te gaan. Beoogde resultaten van het sportakkoord zijn immers:

- meer mensen sporten & bewegen met plezier;
- duurzame versterking van de sport;
- beleid overstijgend denken;
- hogere organisatiegraad van de lokale sport;
- samenwerking tussen verenigingen en maatschappelijke organisaties;
- uitbreiding lokale netwerken;

Deze resultaten sluiten goed aan bij de ambities van te ontwikkelen sportbeleid. Door het proces te starten met een bijeenkomst voor raadsleden verkennen wij gezamenlijk aandachtspunten, belangrijke thema's en randvoorwaarden. Daarna spreken wij verenigingen en maatschappelijke partners om samen de voor hen belangrijke thema's te benoemen. In werkgroepen werken wij deze samen met hen uit om te komen tot een Sportakkoord. Een sportakkoord is echter niet hetzelfde als een beleidsnota. Wel vormt het akkoord afspraken op welke ambities wij gezamenlijk willen inzetten. De inzet van de gemeente verwerken wij daarna in beleid.

Het huidige beleid en de doelstellingen zoals verwoord in de nota *sterker aan de basis* zijn niet verouderd en zijn nog altijd leidend bij ons werk. In de bijlage bij dit memo treft u een evaluatie aan van de nota *sterker aan de basis*. Ook is het activiteitenverslag van Overbetuwebeweegt.nl over 2018 toegevoegd.

Nog voor de zomer doen wij een agenderingsverzoek aan het presidium voor een startbijeenkomst met uw raad om na het zomerreces aan de slag te gaan. Kort daarna gaan wij met verenigingen en organisaties in gesprek. Ook deze bijeenkomsten plannen wij voor de zomervakantie in. Het streven is om in november een lokaal sportakkoord te kunnen sluiten. Over het lokaal sportakkoord en het onderzoek naar Vitale sportparken leest u hieronder meer.

## **Overige Ontwikkelingen**

### Vitaal Sportpark De Pas

Nadat uw raad in februari instemde met het bestemmingsplan voor Sportpark De Pas is begonnen met het opstellen van een definitief ontwerp. Dit gebeurt in twee fasen. Eerst is het ontwerp voor het kunstgrasveld voor Spero en de multicourt opgesteld en aanbesteed. Dit omdat de aanleg hiervan in de zomerstop van het voetbal plaatsvindt. De gunning heeft plaatsgevonden en valt binnen de budgetraming. Fase twee behelst de rest van het sportpark. Hierbinnen vallen o.a. het calisthenicspark, het speelgedeelte, de wandel-/hardlooperoute en de visvijver. Voorbereiding van de uitvoering start na de zomer. Zoals door uw raad gewenst trachten wij zoveel mogelijk materialen duurzaam in te kopen danwel circulaire materialen toe te

passen. Dit passend binnen de afspraken met de verenigingen en het budget dat wij voor uitvoering beschikbaar hebben.

Tijdens het proces rond de realisatie van het Vitaal Sportpark De Pas is de zorg geuit over de verkeersveiligheid voor fietsers ten noorden van het sportpark. Gelet op de toenemende verkeersdrukte en toekomstige ontwikkelingen is aanpassing van de huidige situatie wenselijk. Er is een ontwerp gemaakt waarin verbeteringen zijn opgenomen. Afgesproken is dat wij de financiële consequenties opnemen in de Kadernota 2020. Dit hebben wij gedaan. U kunt hierover op 2 juli een besluit nemen.

Een vitaal sportpark is meer dan een fysieke inrichting alleen. Er is sprake van bestuurlijke vitaliteit en ondernemerszin om het sportpark in zowel sportief als maatschappelijke zin optimaal te kunnen benutten. Ook kennen sportverenigingen met hun vrijwilligers veel uitdagingen om invulling te geven aan alle taken en werkzaamheden die op hen afkomen. Op basis van een samenwerking tussen de Driestroom en de sportverenigingen op De Pas realiseren zij een werkpost op De Pas. Hierbij zetten zij mensen met een beperking, statushouders en mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in om de sportverenigingen te ondersteunen. De specifieke doelgroep zetten zij in onder professionele begeleiding en gekoppeld aan een verenigingsvrijwilliger op die terreinen waarop de meeste behoefte is: onderhoud, schoonmaak, gastheer/-vrouw, steward et cetera. Start van de werkpost is voorzien in augustus. Voor vereniging overstijgende werkzaamheden en verantwoordelijkheden op sportpark de Pas, waaronder de werkpost, is een coöperatie Vitaal Sportpark de Pas opgericht. Deze coöperatie zal fungeren als opdrachtgever en toezichthouder op het functioneren van de werkpost. Oprichting en opstart van de coöperatie is opgenomen binnen het budget voor het vitale sportpark. Na twee jaar is de werkpost Vitaal sportpark de Pas zelfvoorzienend onder meer op basis van de indicatiegelden van de kandidaten die participeren in deze werkpost.

### Onderzoek naar meer Vitale Sportparken in Overbetuwe

Het enthousiasme en de betrokkenheid van deelnemers aan het proces rond Vitaal Sportpark De Pas is groot. De Provincie Gelderland bracht een publicatie uit “op weg naar de toekomstopen clubs en vitale sportparken” waarin ook vitaal sportpark De Pas een prominente plek heeft. Deze publicatie is ook online beschikbaar [via deze link](#).

Mede door dit succes heeft uw raad in een motie (M-7) aangedrongen op een onderzoek naar meer Vitale Sportparken in Overbetuwe. De open sportpark gedachte heeft een vijftal kenmerken (zie ook [een filmpje](#) hierover):

1. Functiemening;
2. Ruimtelijke integratie;
3. Een goede sportieve en maatschappelijke benutting;
4. Openheid;
5. Bestuurlijke vitaliteit.

Om de mogelijkheden van doorontwikkeling van de (overige) sportparken in Overbetuwe tot een Vitaal Sportpark in beeld te brengen, worden zij getoetst op deze vijf kenmerken. We bekijken in hoeverre elk sportpark in Overbetuwe al de kenmerken heeft van een Vitaal Sportpark dan wel de mogelijkheden en potentie bezit zich hiertoe door te ontwikkelen. Hiertoe wordt een inventarisatie uitgevoerd per sportpark evenals een locatie analyse en focusgroep interview.

Het eindproduct vormt een bondige rapportage met voor ieder sportpark een nadere analyse van: de huidige ruimtelijke situatie, voorzieningen en verantwoordelijkheden, organisatorische

omgeving, verenigingsambities en bestuurlijke vitaliteit. Deze rapportage bespreken wij met uw raad.

Hierbij tekenen wij aan dat de subsidieregeling van de provincie voor Vitale Sportparken uitgeput is. Uiteraard hopen wij dat bij de vorming van een nieuw college van Gedeputeerde Staten de regeling een doorstart maakt.

### Lokaal Sportakkoord

Sportminister Bruno Bruins heeft in de zomer van 2018 samen met de sportkoepels, Vereniging Nederlandse Gemeenten en maatschappelijk betrokken partners een [Nationaal Sportakkoord](#) gesloten. Dit akkoord heeft als hoofddoel zoveel mogelijk mensen met plezier te laten sporten en bewegen. Daarin zijn zes ambities geformuleerd waar partijen de komende jaren aan werken. Deze ambities zijn:

1. Inclusief sporten & bewegen;
2. Duurzame sportinfrastructuur;
3. Vitale sport- en beweegaanbieders;
4. Positieve sportcultuur;
5. Vaardig in bewegen;
6. 'Topsport die inspireert'

Om deze ambities te realiseren is het belangrijk dat de gemeente, sport- en beweegaanbieders en andere (potentiële) partners op lokaal- en waar mogelijk regionaal niveau hieraan uitvoering geven. Lokale en/of regionale sportakkoorden zijn daarvoor het aangewezen instrument. In zo'n lokaal/regionaal sportakkoord maken partijen afspraken over hoe zij met elkaar de ambities op het gebied van sport en bewegen binnen hun gemeente willen bereiken. De ambities/thema's waaraan lokaal gewerkt wordt kunnen afwijken van de hierboven geformuleerde. Zo zal Topsport geen belangrijke lokale aandacht krijgen, dit is meer een provinciale en landelijk in te vullen ambitie. Talentontwikkeling die mogelijk doorgroeit naar topsport op gang brengt kan uiteraard wel een ambitie zijn.

Voor de totstandkoming van lokale sportakkoorden is door het Rijk budget beschikbaar gesteld voor procesbegeleiders, de zogenaamde 'sportformateur'. Overbetuwe heeft daartoe een intentieverklaring ingediend om daarmee budget te krijgen om een procesbegeleider in te huren (€ 15.000,- per gemeente). In de meicirculaire is bekend gemaakt dat dit budget aan ons is toegekend. De 'sportformateur' heeft de taak om diverse partijen aan tafel te krijgen en het gesprek over de invulling van een sportakkoord en de afspraken daarbinnen te faciliteren. Wij werken hierbij ook samen met [Overbetuwebeweegt.nl](#) (OBB.nl). Als uitvoeringspartner beschikt OBB.nl over veel lokale kennis- en informatie en een breed netwerk. Wanneer een lokaal sportakkoord gesloten is stelt het Rijk ook budget beschikbaar voor uitvoering. Dit is gebaseerd op omvang van de gemeente. Voor Overbetuwe betekent dit dat er voor twee jaar een budget van jaarlijks €30.000,- aangevraagd kan worden.

Het proces om een lokaal sportakkoord te sluiten start met een bijeenkomst voor raadsleden.

### Gelders Sportakkoord

Onder het [Gelders Sportakkoord](#) uit januari 2017 prijkt ook de handtekening van Overbetuwe. Het sportakkoord vervangt voor de provincie de zes kernsportplannen en de regionale sportagenda's. Er wordt nu gekozen voor een overkoepelend sportakkoord, omdat veel

organisaties voor dezelfde uitdagingen staan. Doel van dit akkoord is om de kracht van sport te gebruiken om te komen tot een vitale, sportieve en aantrekkelijke regio. Dit gebeurt op basis van een gedeelde sportambitie, door gezamenlijk op te trekken en door krachten en energie te bundelen. Het draagt bij aan de promotie van Gelderland als sport-actieve regio en versterkt de lobbykracht. Het sportakkoord geeft ook inzicht in de ambities en de raakvlakken tussen de ambities van de betrokken partijen. Het maakt duidelijk dat veel overheden, organisaties en bedrijven bijdragen aan de sport in Gelderland. Naast ambities op het gebied van topsport en evenementen zijn ook ambities geformuleerd op terreinen van vitale sportparken, sportieve inrichting buitenruimte, routenetwerken, aangepast sporten en voeding & gezondheid. Waar deze ambities aansluiten op de Overbetuwse ambities en schaal nemen wij deze mee in het proces om te komen tot een lokaal sportakkoord en sportbeleid.

### Nationaal Preventieakkoord

In november 2018 ondertekende staatssecretaris Blokhuis samen met zo'n 70 partijen (waaronder de VNG) het [Nationaal Preventieakkoord](#). Het preventieakkoord richt zich op de drie grootste veroorzakers van ziektelasten in Nederland: roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht. De verwachting is dat ook voor het sluiten van *lokale* preventieakkoorden een vergelijkbare regeling als voor het lokale sportakkoord in het leven wordt geroepen. Wij houden berichtgeving hierover in de gaten. Voor zover de doelstellingen van het preventieakkoord een reikwijdte hebben naar sportverenigingen en maatschappelijke partners nemen wij deze in het lokale sportakkoord mee.

Wij zijn (al) een JOGG-gemeente (Jongeren Op Gezond Gewicht) en werken met het curatieve gezondheidsprogramma GO! (Gezond Onderweg) ook aan een gezonde leefstijl voor kinderen en jongeren. Via Overbetuwebeweegt.nl en vertegenwoordigers uit het onderwijs, sport, zorg en bedrijfsleven werken wij aan projecten die kinderen op een laagdrempelige manier bewustmaken van wat ze eten en drinken. Ook werken wij via JOGG en OBB.nl aan een gezonde leefomgeving. Voor GO! en JOGG heeft Overbetuwe voor de periode 2018-2020 middelen gereserveerd. Zorgverzekeraar Menzis steunt GO! en draagt bij in de kosten.

### WK volleybal dames 2022

Misschien hebt u al vernomen dat in 2022 het WK Volleybal dames voor de eerste maal in de historie in Nederland zal plaatsvinden. Het vierjaarlijkse WK duurt ruim drie weken en aan het evenement nemen 24 landen deel van 5 verschillende continenten. In totaal worden er ruim 100 wedstrijden gespeeld. De complete eerste poulefase van het evenement vindt plaats in de provincie Gelderland, met het Arnhemse Gelredome als hoofdlocatie. In het Gelredome worden meerdere speelvelden gerealiseerd. In het vervolg van het toernooi worden ook wedstrijden gespeeld in Rotterdam en Apeldoorn, om voor de finaleronde weer terug te keren naar het Gelredome. In de tweede en derde fase worden ook wedstrijden gespeeld in Polen. Het is de wens van de Nederlandse Volleybal Bond (Nevobo) en de provincie Gelderland dat alle deelnemende landen in de eerste fase van het toernooi worden ondergebracht in 24 verschillende Gelderse gemeenten. Op die manier wordt de hele provincie betrokken bij het WK.

Overbetuwe heeft haar belangstelling geuit om als gastgemeente op te treden voor Polen. Omdat Polen medeorganisator is van het WK is dit land zeker van deelname. Overbetuwe heeft een diepe en historische band met Polen en wij zijn verheugd dat dit land vooralsnog is toegekend aan Overbetuwe. Optreden als gastgemeente biedt mogelijkheden voor bevordering

van sport- en bewegen en een actieve en gezonde leefstijl. Het is de ambitie om samen met de Nevobo, lokale volleybalvereniging en andere partijen in Overbetuwe dit evenement tot een groots feest te maken waaraan alle inwoners mee kunnen doen. Dit zal een investering vragen in geld en tijd. Daartoe doen wij uw raad een voorstel. In samenwerking met de Nevobo stellen wij daarna een formele samenwerkingsovereenkomst op.

Behandelend adviseur voor technische vragen: E.M. Stegenga, tel.: 14 0481, email: [e.stegenga@overbetuwe.nl](mailto:e.stegenga@overbetuwe.nl)

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,  
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. M.F.H. Knaapen

R.P. Hoytink-Roubos